

AMILLUBI PROIEKTUAREN UDABERRIKO FESTA

Antolaketa kolektiboa eta erreleboa aztergai

Maiatzaren 10ean Zestoako Iraeta auzoan kokatuta dagoen Amillubi proiektuan elkartu ziren elikadura burujabetzaren aldeko herritarrak eta laborariak.

Udaberriko Festaren bigarren edizio honetan, goizean bi mahai-inguru antolatu zituzten eta entzulez bete zen Amilibia baserri aurreko estalpea. Arratsaldean negutegian jarraitu zuen festak, umorezko hitzek eta musikak girotuta.

 ESTITXU EIZAGIRRE KEREJETA

 AMILLUBI

Egunari hasiera ematerakoan, antolatzaileek gogoratu zuten Amillubi "herritarrek elikagaiak eta nekazariak lurrak izateko proiektua dela, lurra ondasun kolektibo bilakatzeko helburarekin Biolurrek 2023an abiatu zuena". Gehitu zuten elikagai osasungarriak eskuratzea giza eskubide gisa ulertzen dutela eta burujabetzaren bidean, "ekoizpen proiektu iraunkorrak, duinak eta bizigarriak sortu" nahi dituztela. Aldarrikatu zuten "egun bizi dugun krisi ekosozialean, lurrari lotutako proiektu iraunkor eta jasangarriek berebiziko lehentasuna eta garrantzia" dutela.

Gizarteak dituen arazo eta erronkei "irtenbide kolektibo bat eraikitzen hastea" ere izan du aurtengo festak helburu. Horretarako, bi mahai-inguru egin zituzten, hemen laburtu ditugunak.

ANTOLAKETA KOLEKTIBOAREN ABANTAILAK

Kolektiboan antolatuak diren hiru agroekologia proiekturen arteko mahai-inguruak abiatu zuen festa. Hirurek aipatu zuten langile bakoitzak bere ohiko lanak baditu ere, guztiek denetik egiten jakitea bermatzen dutela, inor ez dadin ezinbestekoa izan.

Eztibeltza kooperatibak Baztanen sagastiak lantzen ditu, sagardoa egiten du eta Larralde Sagardotegia kudeatzen du. Bertako langile bazkidea den Xabi Torresek azaldu zuen: "Formalki kooperatiba elkarte bat da, baina errealki kontratu pribatu bidez artikulatutako hamalau kide gara; horietatik hiru langile bazkideak gara eta besteak bazkide laguntzaileak dira. Denok jarri dugu sos kopuru bera kooperatibista izateko. Horrez gain, batzuek bere ahalmenaren arabera diru gehiago jarri dute eta hori itzuliko zaie urteekin, kooperatibak dirua irabazi ahal; hori bai, interesa zerorekin, interesa pozoia baitugu". Baina gehitu zuen: "Eta gero bada arras figura inportante bat: lagunak. Haiek aportatzen dute auzolana. Haiengatik ez balitz ez zen proiektua aitzina eramanen". Sagardotegi garaian zazpi langile kontratatzen dituztela ere azaldu zuen. Bazkidetza mota ezberdinak dituzten arren, argi dute: "Langileak dira erabakiak hartu behar dituztenak. Ezberdina da proiektu bati buruzko iritzia ematea, edo zure ogia jokoan egotea". Hori bai, bazkide laguntzaileen iritzia entzuten dute.

Mahai-inguruan parte hartu zuen beste proiektu bat Eskubaratz izan zen. Izurtzan kokatua, duela hamabi urte abiatu

zuten baratze proiektu hau hiru kidek. Egun bost langile dira eta prozesu bat martxan dute langile guztiak bazkide egiteko, eta lan eta ardurei izenak jarri eta banatzeko, horizontaltasunaren bidean. Bertako kide Asier Garaik azaldu zuen: "Izurtzan egiten dugu lana eta gehienok gara Arrasate, Bergara eta Abadiñokoak. Horrek distantzia ematen digu, sana ere badena: lana bukatzean bagoaz etxera, egin beharrekoak eginda. Lanorduak finkatuta ditugu, saiatzen gara hiru arratsalde libre izaten, eta bakoitzak lau-bost astean behin soilik egin behar dugu lan zapatuetan. Ortulangintza izateko, baldintza txukunak ditugu". Kolektiboan antolatzeak aukera hori ematen diela azaldu du: "Aurten adostu dugu sei astez oporrak izatea, eta orain arte lortu izan dugu lau aste opor egitea. Kolektibotasunak aukera ematen digu baita ere bajak eta zaintza lanak estaltzeko".

Mahai-inguruko hirugarren esperientzia Ereindajan Bergarako kontsumo kooperatiba izan zen. Bertako langile bazkide den Ainhoa Narbaizak azaldu zuen: "Lan elkartuko kooperatiba txiki bat gara, bera, eguneroko martxan langileon esku daude erabaki garrantzitsuenak. Baina badaude kontsumitzaile bazkideak eta

Kolektiboan antolatzeak errazten du bajak eta oporraldiak estaltzea

ekoizleak ere, eta batzarren bidez hartzen dira erabaki estrategikoak". Bergarako Elikadura Mahaian eragile aktiboak dira eta erakunde publikoekin elkarlanean aritzen dira hainbat proiektutan. Azaldu zuen horrelakoetan oso garrantzitsua dela "atzean oinarri sozial sendoa izatea, babes hori gabe ez goaz inora".

ERRELEBORAKO GAKOAK

Bigarren mahai-inguruan, erreleboaz ari ziren beste hiru esperientzia. Baztango Xurie ardo ekoizpena Arizkunen abiatu zuten 2013an hutsetik bi lagunek. Ana Iriartek kontatu zituen izandako hiru arazo blokeak: "Bata lurrera sarbidea da, ez genuen lurrik, ez lurra erosteko gaitasun ekonomikorik ere, eta bilatu genuen aterabidea izan zen lurra alokatzea. Beste zailtasun bloke bat ekonomikoa da: proiektua abiatzeko inbertsioa egitea batetik, eta mahastiak uzta ematen hasi bitartean hainbat urtez ekonomikoki irautea, bestetik. Dirulaguntzei esker lortu genuen inbertsioei aurre egitea. Eta ekoizten hasi arteko denboran iraun ahal izateko bilatu genuen irtenbidea izan zen bietako batek kanpoan lan egitea; egun ere kanpoko egun erdiko lana du kideak, ekonomikoki eutsi ahal izateko. Hirugarren zailtasun blokea burokratikoa da. Benetan faltan nabari dugu leihatila bakar bat, gure ideia azaldu eta egin beharreko tramiteen zerrenda bat emango diguna". Berritik hasi zirenez, beste oztopo bat izan zen ez zutela transmisiorik jaso: "Ekoizpenari buruzko jakintza eskuratzeko Baigorriko mahastizainengana jo genuen. Fraisoren

ikastaro zehatzak egin izan ditugu eta guretzat Biolur formazio iturri handia izan da mahastigintza ekologikoa".

Errelebo aldetik oso bestelako esperientzia da Bizkaiganeakoa: duela 40 urte baino lehenago bizpahiru kidek Errigoin sortua, behiak zaindu eta esnea eta esnekiak lantzen dituen. Xabi Sabalza kideak azaldu zuen: "Guk erreleboa hartu dugunez, erraztasun bat izan da bagenekielako gure erdua bideragarria zela. 2019 urte inguruan ikusita proiektua abiatu zutenak erretiroa hartzeko adinean zeudela, planteatu genuen be-launaldi erreleboa egitea, modu integratuean. Ikusi genuen hamar pertsonako lantaldea izan behar ginela proiektua iraunkorra eta jasangarria izateko. Eta proiektuaren erreleboaz gain azpiegiturarena ere egin genuen, aurrekoak zaharkituta zeudelako. Orain taldea egonkortzeko eta azpiegiturak ordaintzeko momentuan gaude. Baina argi izan dugu azpiegiturak ez genituela egingo guretzat, baizik eta sektorearentzat. Diru publikoa jaso dugu eraikin horiek berritzeko eta diru publikoa ezin da pribatizatu. Estatutuetan jaso dugu, egun gu garela proiektua kudeatzen dugunak, baina ez

garela proiektuaren jabeak: ezin dugu saldu eta nork bere zatia poltsikora eraman. Azpiegitura beti geratuko da hor, eta proiektu batek erabili ahalko du, modu agrokologikoa bada".

Anoetako Gregorio Zuaznabar Sarobe baserrian jaiotakoa da eta mahai-inguruan azaldu zuenez, 24 urterekin erabaki zuen baserrian geratzea: "Eta gure gurasoek egiten zuten lana jarraitzea". Bikotekidearen eta bien artean daramate baserria, baina erretiroaren atarian daude: "Eta ez daukagu familian jarraituko duen inor". Erreleboa topatu nahi dute, norbaitek baserri horretan ekoizten jarraitu dezan. Azaldu zuen prozesu horretan laguntza handia litzatekeela, eragileren baten bidez edo, erreleboa eman behar dutenak eta hartzeko prest egon daitezkeenak elkarrekin harremanetan jartzeko bidea zabaltzea. Bestalde, horrelako prozesu batean gai asko landu behar direla eta alor horietan aholkularitza jasotzea beharrezko dela esan zuen. Ikuspegi irekia azaldu zuen, haiek orain artean lana egiteko modu bat izan dutela eta atzetik datozenek haiena garatuko dutela: "Guretik gustatu zaiena hartuta eta beste gauza batzuk gehituta". ●

Oraina
ETORKIZUNA
EKOLOGIKOA DA
aurrera goaz!

Nafarroa, lurralde ekologikoa 2025

Ezagutu ekoizpen ekologikoaren datuak

